

بررسی تاثیر اینترنت بر تغییر هویت دانشجویان دانشگاه ایلام

^{۴۹} حسنوند عموزاده مهدی

^{۵۰} حسنوند عموزاده مسعود

^{۵۱} حسنوند عموزاده علی

^{۵۲} امامی هادی

چکیده:

پژوهش حاضر به منظور بررسی آثار اینترنت در تغییر هویت دانشجویان دانشگاه ایلام انجام پذیرفته است. جامعه آماری پژوهش حاضر اکالیه دانشجویان دانشگاه ایلام که بصورت کاربراز کافی نتها و موسسات ارائه دهنده ای خدمات اینترنتی استفاده می نمایند می باشد. به این منظور، تعداد ۳۰۰ نفر (۱۶۲ پسر با میانگین سنی ۲۱/۹ (انحراف معیار ۰/۷۰) و ۱۳۸ دختر بامیانگین سنی ۲۰/۱ (انحراف معیار ۰/۵۲) باروش نمونه گیری خوش ای تصادفی از میان کاربران اینترنتی دانشجو که در دانشگاه ایلام در سال تحصیلی ۸۹-۹۰ مشغول به تحصیل بودند انتخاب شدند. برای گردآوری اطلاعات از روش پرسشنامه ای محقق ساخته که مشتمل بر ۵۵ سوال شامل پنج بعد (۱. هویت فردی ۲. هویت گروهی ۳. ارزشهای خانوادگی ۴. ارزشهای مذهبی ۵. ارزشهای ملی) می باشد استفاده شده، روایی محتوایی پرسشنامه با اخذ نظرات متخصصین صورت گرفت و پایایی آن در پژوهش حاضر به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۴ به دست آمده است. همچنین به منظور تعیین میزان ساعت استفاده از اینترنت از پرسشنامه ای اطلاعات دموگرافیک که در آن میزان ساعت استفاده از اینترنت، زمان استفاده و دلایل استفاده از آن را بررسی می کند استفاده گردیده است. بعداز جمع آوری اطلاعات، از نرم افزار آماری SPSS جهت پردازش داده ها استفاده گردید. برای تجزیه و تحلیل داده های حاصل از اجرای پژوهش با توجه به اهداف از پیش تعیین شده از آزمونهای آماری؛ (الف) آمار توصیفی ب) آمار استنباطی استفاده گردید، به این جهت در بخش آمار استنباطی به منظور آزمون فرضیات تحقیق از آزمون آماری فرض میانه استفاده شده است.

کلید واژه : اینترنت، فضای مجازی، هویت، تغییر هویت

مقدمه:

در سی پنجمین سال هزاره دم شاهد تحولات شگرف فناوری و تأثیرات فرهنگی، اجتماعی و حرفه ای ناشی از آن هستیم. انقلاب الکترونیک، انفجار اطلاعاتی و انقلاب رایانه ای، تفاوت کمی و کیفی بسیاری به همراه

^{۴۹} مدرس دانشگاه پیام نور شهرستان پلدختر

^{۵۰} دانشگاه علوم پزشکی ایلام

^{۵۱} مدیر دارو و غذای استان ایلام

^{۵۲} کارشناس ارشد روانشناسی

خودآورده است. چالش انگیز ترین، جذاب ترین و مهمترین تحولات در این حیطه، تحولی است که در زمینه رایانه و اطلاع رسانی صورت گرفته و مهمترین فعالیت فناوری جدید برقراری ارتباطات و تبادل اطلاعات در طیفی گسترده است که محدودیتی نمی‌توان برای آن تصور کرد. شکل گیری یک نظام ارتباطی جدید مبنی بر زبان همگانی (زبان دیجیتالی)، بنیاد جامعه‌ها را چنان دگرگون کرده است که هیچ گونه انزواگزینی و کناره گیری را بر نمی‌تابد و حتی دور افتاده ترین و سنتی ترین جوامع نیز از بستن مرزهای خود بر روی جریانها و شبکه‌های جهانی ناتوان هستند (لیون، ۱۹۹۹). کاستلز (۱۳۸۴) معتقد است، حوزه‌های فرهنگی که نظامهایی از عقاید و رفتارها را شامل می‌شود و ساخته‌ی تاریخ ملتها می‌باشد، با ظهور تکنولوژی جدید دستخوش دگرگونی‌های جدید می‌گردد و به دنبال آن ساختار مناسبات و ارتباطات انسانی نیز شکل جدیدی به خود می‌گیرد. پیامد این امر شکل گیری نوع جدیدی از تعاملات انسانی است که ضمن تمایز از الگوهای ارتباطی مرسوم در رسانه‌های ارتباط جمعی عملاً فرصت‌های نوینی را در جهت تجلی خود و هویت بوجود آورده است (گرگی، ۱۳۸۵). فرایند هویت یابی در دوران مدرن تغییر شکل پیدا کرده است، درگذشته، مجموعه‌ی بوم- فرهنگ یک جغرافیای خاص، نقش کلیدی در خلق هویت فردی و اجتماعی افراد داشت، چرا که در یک موقعیت جغرافیای خاص افراد کمتر با دنیای خارج ارتباط داشتند و ارتباط رودررو در یک محیط ثابت بخش بزرگی از هویت افراد را سازمان می‌داد. به دنبال مدرنیته و بسط تکنولوژی‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی مانند اینترنت، نقش جغرافیا و مکان در شکل گیری به هویت بسیار کمرنگ گردیده بطوری که رسانه‌ها و تکنولوژی‌های ارتباطی قادرند فرد را از دنیای محدود به جغرافیای خاص محل زندگی، جدا ساخته و به جهان بپیوندند، در نتیجه افراد با منابع هویت یابی بی شماری رو به رو هستند و هویت یابی شکل غیر محلی و جهانی پیدا می‌کند (مونتوگومری، ۲۰۰۵).

از طرفی همه‌ی انسانها نیاز دارند تصویر روشنی از خویش داشته باشند و به عبارتی دیگر بدانند چه کسی هستند؟ آنچه فرد در زندگی به شدت به آن نیازمند است داشتن تصویر روشن از هویت خود است. دوره‌ی نوجوانی و در پی آن جوانی بحرا نی ترین دوره برای سازندگی شخصیت بوده و زمانی مناسب برای شکل دهی هویت (احساس و مفهومی از خود) است که هم تاریخچه گذشته‌ی فرد و هم ظرفیت‌های مورد نیاز برای سلامت روان شناختی در بزرگسالی را در هم می‌آمیزد و از نظر تحولی افراد در این دوره در پی کشف و آزمون ظرفیت‌های خود بوده و در جریان این تحول و شکل گیری شخصیت با انواع تعارضات و تقاضاهای اجتماعی درگیر می‌شوند (استفانسکو و همکاران، ۲۰۰۷).

اریکسون معتقد است که درک هویت خود مستلزم "تعامل روانی-اجتماعی" است. به عبارت دیگر نوجوان باید بین تصویری که خودش دارد و تصویری که فکر می‌کند دیگران از وی دارند،

هماهنگی ایجاد کند. نوجوان و بزرگسالی که احساس هویت درآنان قوی است خود را افرادی مجزا و متمایز از دیگران می دانند (هنری ماسن و دیگران، 1380).

هویت مفهومی چند بعدی و شامل هویت فردی، هویت جنسی، هویت شغلی، هویت اجتماعی، هویت فرهنگی، هویت دینی و هویت ملی می باشد، که همگی از عوامل گوناگونی اثر می پذیرند یکی از این عوامل اطلاعات و برخون دادهای رسانه ها و تکنولوژی های نوین می باشد و به نظر می رسد که در کنار ظهور تکنولوژی ها و رسانه های جدید تغییرات دیگری مانند طولانی شدن دوره‌ی نوجوانی و جوانی، فردی شدن، اهمیت یافتن سبک زندگی برای جوانان، از هم پاشیدگی شبکه های سنتی و نوسازی شهری از جمله زمینه های اصلی هستند که شرط جدیدی را پیش روی جوانان قرار داده اند. این تحولات تکنولوژی علاوه بر تاثیر بر ذوق، سلیقه و نیازارتباطی جوانان، گذران اوقات فراغت آنها را نیز تحت تاثیر قرار داده است. دو فرایند «رسانه‌ای شدن» و «خانگی شدن» توصیف کننده‌ی گذران بخش عمده‌ای از فراغت جوانان در جوامع مدرن است. جوانان فراغت خود را بیش از پیش در خلوت سپری می کنند و برای سرگرم شدن به طور فزاینده ای به رسانه های جدید متکی هستند و این امر بصورت ملموس و غیر ملموس بر جنبه های مختلف هویت می تواند اثر گذار باشد) (ذکابی، 1383).

بیان مسئله :

موضوع هویت از موضوعاتی است که همواره مورد توجه روان شناسان و جامعه شناسان بوده است. خصوصاً در دهه های اخیر افزایش استفاده از محیطهای مجازی منجر به افزایش بعضی مشکلات و اختلالات روانپزشکی شده است (گرگی، ۱۳۸۵). این مشکلات برای جوانان و نوجوانان که در مرحله‌ی هویت یابی قرار دارند مضاعف می باشد، بحران هویتی نوجوانان در جوامع امروزی که با تحولات نوین جهانی همزمانی پیدا کرده تمام ابعاد هویت را از هویت فردی تا هویت ملی، مذهبی و اجتماعی را متاثر از خود ساخته است. هنگامی که مخاطبین اصلی تکنولوژیهای های نوین (ایترنوت و انواع فضاهای مجازی وابسته به آن) نوجوانان و جوانان، قشری که در گیر تغییرات سریع فیزیولوژیک، جسمانی و روانی می باشند، حساسیت و توجه به آثار و پیامدهای استفاده از اینترنت و مسئله رفتار و نگرش کاربران جوان و فرایند هویت یابی که در اثر استفاده از این تکنولوژی نوظهور متاثر می شود می تواند قابل تأمل باشد) (رشلو (1385).

با توجه به درصد بالای جمعیت جوان و نوجوان کشورمان (حافظ نیا و همکاران ۱۳۸۵) و نقش سازنده‌ی آنان در سرنوشت آینده‌ی کشور و اذعان به اینکه پاییندی افراد به الگوها و ارزشهای فرهنگی جامعه همواره در قالب فرایند هویت یابی مطرح می باشد، و همچنین کوشش‌های پیدا و پنهان پایگاههای اطلاعاتی و اینترنتی غرب در راستای تحریف فرایند هویت یابی جوانان کشور بخصوص در استانهای

مرزی ، پژوهش حاضر به بررسی تأثیر اینترنت در تغییر هویت دانشجویان استفاده کننده از این پدیده در استان مرزی ایلام می پردازد.

اهداف پژوهش :

متناسب با مسائل اساسی، هدفهای تحقیق به شرح ذیل تنظیم شده اند:

- 1- تعیین رابطه استفاده از اینترنت در تغییرهویت فردی نمونه دانشجوی
- 2- تعیین رابطه استفاده از اینترنت در تغییرهویت گروهی نمونه دانشجوی
- 3- تعیین رابطه استفاده از اینترنت در تغییرارزش‌های خانوادگی نمونه دانشجوی
- 4- تعیین رابطه استفاده از اینترنت در تغییرارزش‌های ملی نمونه دانشجوی
- 5- تعیین رابطه استفاده از اینترنت در تغییرارزش‌های مذهبی نمونه دانشجوی

فرضیه ها پژوهش:

با توجه به مساله‌ی اصلی تحقیق و اهداف تعریف شده فرضیه‌های پژوهش به شرح ذیل تنظیم شده

اند:

- 1- گرایش دانشجویان به استفاده از اینترنت در تغییرهویت فردی آنان موثر است .
- 2- گرایش دانشجویان به استفاده از اینترنت در تغییرهویت گروهی آنان موثر است.
- 3- گرایش دانشجویان به استفاده از اینترنت در تغییرارزش‌های خانوادگی آنان موثر است .
- 4- گرایش دانشجویان به استفاده از اینترنت در تغییرارزش‌های ملی آنان موثر است.
- 5- گرایش دانشجویان به استفاده از اینترنت در تغییرارزش‌های مذهبی آنان موثر است .

مبانی نظری:

گیدنر (۱۳۸۴) برای شرح تغییر نقش بوم- فرهنگ یک مکان با جغرافیای خاص در مدرنیته متاخر از اصطلاح از جا کندگی استفاده می کند. او معتقد است که جدایی زمان در دوره‌ی مدرنیته متاخر، شرط وقوع فرایند از جا کندگی ، کنده شدن روابط اجتماعی از محیط‌های محلی و هم کنش و سپس تجدید ساختار این محیط‌ها در راستای پنهنه های نامحدود زمانی- مکانی است.

«مانوئل کاستلز» به انقلاب فن آوری و جامعه‌های اطلاعاتی نگاه دارد . وی بر این عقیده است که جامعه‌ی اطلاعاتی سعی در همگونی جهانی در بسیاری از شکل‌های اجتماعی دارد . به نظر وی یکی از پیامدهای مهم گسترش فناوری و ارتباطات نوین مبنی بر آن ، دگرگونی فرهنگ

هاست، از اینرودر اثر ایجاد و گسترش شاهراه‌های اطلاعاتی (از قبیل اینترنت)، فرهنگ نوینی در حال ظهور است (کاستلز، ۱۳۸۴).

به نظر «اریکسون» فرد در دوران نوجوانی و جوانی، ارزشها، باورها، داوریها و هنجارهای مورد قبول خانواده و جامعه را زیر سوال می‌برد و در جستجوی راه حل و پاسخهای مناسب به کندکاو می‌پردازد. نتایج موقت آمیز فرایند رشد روانی و اجتماعی، در مراحل بعدی زندگی افراد در قبال حل تعارضات موجود در این مرحله‌ی رشدی می‌باشد. لذا در مقابل آشتگی و بحران هویت، فرایند «شکل گیری هویت» و انسجام هویت قرار می‌گیرید (یوسفی، ۱۳۸۳).

به اعتقاد بسیاری از روانشناسان تجارت هویت یابی در سنین حساس نوجوانی (مرحله‌ای حساس در رشد) می‌تواند بطور مستقیم بر، بقیه‌ی زندگی بزرگسالی اثر بگذارد (مونتگومری، ۲۰۰۵).

در میان دیدگاه‌های جامعه شناختی، نیز نظریه‌ی کنش متقابل نمادین، قابل ذکر است. بر اساس این دیدگاه، معناها بطورکلی و هویت بطور خاص در جریان روابط متقابل با دیگران شکل می‌گیرد. «مانفردکان» از تئوری پردازان دیدگاه کنش متقابل نمادین، معتقد است که «خود» در قالب هویت فرد، در جریان تعامل اجتماعی و با درونی شدن نگرشهای دیگران نسبت به خود شکل می‌گیرد (جتكینز، ۱۳۸۱).

گیدنیز (۱۳۸۴) جنبه‌های روانشناسی و چالشهای هویتی را در دوران جدید مورد تجزیه و تحلیل قرار داده است و باز اندیشی در هویت را در پرتو معیارها و ارزشها جدیدکه دائم‌آور حال تغییر است ویژگی دوران جدید و نتیجه گسترش فناوری اطلاعاتی - ارتباطی و جهانی شدن در فرایندهای اقتصادی و فرهنگی می‌داند.

روش تحقیق:

روش مورد استفاده در این پژوهش روش توصیفی - تحلیلی از نوع مقطعي بوده و نمونه‌ی پژوهش حاضر در میان دانشجویان دانشگاه ایلام انتخاب شدند. با توجه به تحقیقات صورت گرفته در این زمینه (چائو و همکاران ۲۰۰۷، ۲۰۰۴، ۲۰۰۴؛ ویدانتو، ۲۰۰۴؛ استفانسکو، ۲۰۰۷، ۲۵۰؛ ۲۰۰۷، ۲۵۰؛ ارشلو، ۱۳۸۵؛ ۲۰۰ نفر؛ حافظ نیا و همکاران، ۱۳۸۵، ۲۵۰ نفر؛ علوی و همکاران، ۱۳۸۸، ۲۵۰ نفر) تعداد ۳۰۰ نفر به شیوه‌ی نمونه گیری خوش‌ای تصادفی از میان کاربران اینترنتی دانشجو که در دانشگاه ایلام در سال تحصیلی ۸۹-۹۰ انتخاب شدند. میانگین سنی پسران ۲۱/۹ (انحراف معیار ۲/۷۰) و میانگین سنی دختران ۲۰/۱ (انحراف معیار ۲/۵۲) برآورد گردید. ابزار گردآوری اطلاعات (الف) پرسشنامه محقق ساخته مشتمل بر ۵۵ سوال در پنج بعد (۱. هویت فردی ۲. هویت گروهی ۳. ارزش‌های خانوادگی ۴. ارزش‌های ملی ۵. ارزش‌های مذهبی) می‌باشد که روایی محتواهای پرسشنامه با اخذ نظرات متخصصین صورت گرفت و پایایی آن در پژوهش حاضر به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۴ به دست آمده است. ب) پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک که در آن ویژگی‌های

نظیر سن، جنس، میزان تحصیلات، وضعیت تأهل، میزان ساعات استفاده از اینترنت، زمان استفاده و دلایل استفاده از آن را بررسی می کند.

پس از جمع آوری اطلاعات، داده ها وارد کامپیوتر شده، سپس توسط نرم افزار آماری SPSS پردازش گردیدند. برای تجزیه و تحلیل داده ها با توجه به اهداف و فرضیات از پیش تعیین شده از آزمونهای آماری (الف) آمار توصیفی (ب) آمار استنباطی استفاده گردید. به منظور آزمون فرضیه ها از آزمون آماری فرض میانه استفاده شده است.

یافته ها:

جدول شماره ۱

شاخص	حجم نمونه	میانگین	انحراف معیار	انحراف استاندارد از میانگین
هویت فردی	300	0/142	1/422	0/726

جدول شماره ۲

متغیر	t	درجه آزادی	سطح معنا داری	میانگین اختلاف	اطمینان حدود
هویت فردی	12/14	299	0/000	7/241	7/121-7/344

با توجه به جدول شماره ۲ مشاهده می شود که t محاسبه شده (12/14) از ضریب همبستگی مقدار بحرا نی (t=1/96) بزرگتر است بنابراین فرض صفر رد و فرضیه ای تحقیق تایید می شود، بنابراین با اطمینان 95 درصد نتیجه می گیریم که: گرایش دانشجویان به استفاده از اینترنت در تغییر هویت فردی آنان موثر است.

جدول شماره ۳

شاخص	حجم نمونه	میانگین	انحراف معیار	انحراف استاندارد از میانگین
هویت گروهی	300	0/192	1/380	0/741

جدول شماره ۴

متغیر	t	درجه آزادی	سطح معناداری	میانگین اختلاف	اطمینان حدود
هویت گروهی	13/89	299	0/000	7/433	8/33-7/641

باتوجه به جدول شماره^۴ مشاهده می شود که $t=1/96$ محاسبه شده محاسبه شده (13/89) از ضریب همبستگی مقدار بحرا نی (t=1/96) بزرگتر است بنابراین فرض صفر و فرضیه ای تحقیق تایید می شود، بنابراین با اطمینان 95 درصد نتیجه می گیریم که: گرایش دانشجویان به استفاده از اینترنت در تغییر هویت گروهی آنان موثر است.

جدول شماره^۵

انحراف استاندارد از میانگین	انحراف معیار	میانگین	حجم نمونه	شاخص
0/571	1/726	0/519	300	ارزشهای خانوادگی

جدول شماره^۶

حدود اطمینان 95%	میانگین اختلاف	سطح معناداری	درجه آزادی	t	متغیر
6/341-6/122	۲۱۱۶/	0/000	299	4/051	ارزشهای خانوادگی

باتوجه به جدول شماره⁶ مشاهده می شود که $t=4/051$ محاسبه شده محاسبه شده (4/051) از ضریب همبستگی مقدار بحرا نی (t=1/96) بزرگتر است بنابراین فرض صفر و فرضیه ای تحقیق تایید می شود، بنابراین با اطمینان 95 درصد نتیجه می گیریم که: گرایش دانشجویان به استفاده از اینترنت در تغییر ارزشهای خانوادگی آنان موثر است.

جدول شماره^۷

انحراف استاندارد از میانگین	انحراف معیار	میانگین	حجم نمونه	شاخص
۰/۶۵۱	۱/۳۹۷	۰/۵۶۲	300	ارزشهای ملی

جدول شماره^۸

حدود اطمینان 95%	میانگین اختلاف	سطح معناداری	درجه آزادی	t	متغیر
۸/۷۹۱-۷/۲۷۵	۷/۶۲۵	0/000	299	۱۶/۴۹۲	ارزشهای ملی

باتوجه به جدول شماره^۸ مشاهده می شود که $t=16/492$ محاسبه شده است (16/492) از ضریب همبستگی جدول مقدار بحرا نی (t=1/96) بزرگتر است بنابراین فرض صفر و فرضیه ای تحقیق تایید می شود، بنابراین با

اطمینان 95 درصد نتیجه می گیریم که: گرایش دانشجویان به استفاده از اینترنت در تغییر ارزش‌های مذهبی آنان موثر است.

جدول شماره ۹

ارزش‌های مذهبی	حجم نمونه	میانگین	انحراف معیار	انحراف استاندارد از میانگین
۰/۶۳۵	۳۰۰	۷/۱۵۱	۱/۳۱۵	

جدول شماره ۱۰

متغیر	t	درجه آزادی	سطح معناداری	میانگین اختلاف	حدود اطمینان % 95
ارزش‌های مذهبی	۱۴/۸۱	299	0/000	۸/۹۶۱	۸/۸۷۱-۹/۰۸۵

با توجه به جدول شماره ۸ مشاهده می‌شود که t محاسبه شده است (14/81) از ضریب همبستگی جدول مقدار بحرانی ($t=1/96$) بزرگتر است بنابراین فرض صفر و فرضیه ای تحقیق تایید می‌شود، بنابراین با اطمینان 95 درصد نتیجه می گیریم که: گرایش دانشجویان به استفاده از اینترنت در تغییر ارزش‌های مذهبی آنان موثر است.

نتیجه گیری:

در گذشته هویت افراد و روابطشان با دیگران وابسته به فضای بوم - فرهنگ خاصی بود که در آن می زیسته اند اما در حال حاضر بدلیل گسترش تکنولوژیهای نوین اطلاعاتی و ارتباطی محدودیتها ازبین رفته و فرد دیگر به یک محیط خاص جغرافیایی و بومی خود وابسته نیست. وجود جاذیت‌های فراوان فضاهای مجازی و بخصوص استفاده از شیوه‌های تبلیغاتی منطبق بر حس تنوع طلبی و نوجویی نسل جوان عاملی شده تا اینترنت و فضاهای مجازی وابسته به آن جوانان را به مصرف کننده‌های عمدی این تکنولوژی و محصولات مختلف آن تبدیل کند. بخصوص در سالهای اخیر که شاهد تغییر گذران اوقات فراغت جوانان از طریق این وسائل ارتباطی می باشیم. ازسوی دیگر ارزشها، الگوهای فرهنگی و سایر تولیدات فرهنگی کشورهای سلطه که در این فضاهای مجازی تبلیغ می شوند بی گمان اگر نه همه ای ارزش‌های فرهنگی ما را بلکه اجزای از علقه‌های فرهنگی ایرانی-اسلامی را در نظر نوچونان و جوانان کم فروغ جلوه داده و این موضوع تغییرات هویتی مانند هویت مجازی و هویت کاذب رادر آنان ایجاد می نماید. تحقیقاتی که علوی (1388)، امامی (1384) و حافظ نیا (1385) بر تأثیر ناکارآمد استفاده ای مستمر از فضاهای ارتباطی مجازی موجود در شبکه‌های اینترنت بر روی بهداشت و سلامت روان داشته اند موید بیانات حاضرات است. از طرفی نتایج تحقیق حاضر در راستای پژوهش‌های خارجی کلول (2000)،

گرونهوگ (2007)، استفانسو و همکاران (۲۰۰۵) و همچنین موید یافته های تحقیقات حافظ نیا و همکاران (1385)، ارشلو (1384)، امامی (1386) و احمدی (1386) می باشد.

دنیای مجازی و وابسته های آن نه تنها هویت فردی افراد را در معرض تغییر و دگرگونی قرار داده بلکه هویت خانوادگی، ارزشهای ملی و ارزشهای دینی را نیز در معرض دگرگونی قرار می دهد. در هر حال نمی توان منکر فرصتها و جذابیتهای ارتباط از طریق فضاهای مجازی موجود در شبکه اطلاع رسانی اینترنت شد، اما نباید از یاد برد در کنار فرصتها و قابلیتهای زیادی که در این فضاهای مجازی وجود دارد تهدیدهای فرهنگی از طرف گردانندگان فضاهای مجازی به عنوان یک رویکرد درجهت سست کردن انواع هویتها بخصوص هویت ملی و هویت مذهبی که قوام جامعه بر آن استوار است، مد نظرمی باشد، از اینرو به نظرمی رسد که سیاست گذاران و متولیان امور فرهنگی در کنار شناسایی نیازهای روزآمد جوانان سعی نمایند پیچیدگی فنون ارتعاب جوانان را از طریق فضاهای مجازی اینترنتی شناسایی نمایند و سپس با مدیریتی دقیق بر این فضاهای سعی در تولید محتواهای مناسب و سالم در قالب های جذاب و متناسب با ذائقه جوانان ایرانی حرکت نمایند.

پیشنهادات :

- 1- به نظر میرسد ضعف مهارت‌های لازم در برقراری ارتباط موثر از سوی خانواده و نهادهای آموزشی جهت شناسایی ذایقه جوانان به منظور ارایه وجوه مختلف هویت باعث شده تا جوانان و دانشجویان در محیط اینترنت و فضاهای مجازی وابسته به آن مروعوب ارزشهای ارایه شده در آن شوند.
- 2- توصیه می شود با استفاده از نحوه‌ی تفکر انتقادی ، سطح آگاهی و تاثیر گذاری فضاهای مجازی بخصوص اینترنت را در مقاطع تحصیلی مختلف دیبرستان و دانشگاه مورد بررسی و واکاوی قرار گیرد.
- 3- برای تعمیم نتایج ، پژوهش‌هایی در طیف وسیع و با نمونه های گستردۀ تر انجام پذیرد.
- 5- در نهایت متناسب با فضاهای مجازی جدیدی و منطبق بر نیاز تنوع طلبی جوانان کارگزاران فرهنگی با توجه به ظرفیتهای فرهنگ ناب ایرانی - اسلامی نسبت به تقویت ابعاد گوناگون هویت برنامه ریزی نمایند .

منابع:

- 1. گفتگوی های با امانوئل کاستلز ، ترجمه حسن چادرشیان، نشرنی، تهران.(1384) کاستلز، م وانیس، م ، 1-2. سال هفتم ، شماره 25 . اینترنت و هویت ، فصلنامه‌ی مطالعات ملی (1385) گرگی ، ع 2-3. چشم اندازهای جهانی، ترجمه محمد رضا جلایی پور، طرح نو، تهران.(1384) گیدزن، آ،

رشد و شخصیت کودک ، ترجمه مهشید یاسایی ،(1984) ماسن ،هنری پاول، کیگان جروم و همکاران -

4

تهران. نشم مرکز .(1380).

6. جوانان و فراغت مجازی ، فصلنامه مطالعات جوانان شماره ۱۳۸۳ (ذکایی، س. ۵-

بررسی تاثیر رسانه های الکترونیک و محیطهای مجازی نظیر اینترنت بر هویت و سلامت روان

(1385) ارشلو ، حمیرا-6

دانشجویان دانشگاه تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی ، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن .

تاثیر جهانی شدن و بر ۱۳۸۵). (. حافظ نیا ، محمد رضا ؛ کاویانی راد، مراد؛ کریمی پور، یدالله و طاهرخانی، مهدی-7

هویت ملی مطالعه ی موردی (دانشجویان دانشگاههای دولتی تهران) ، فصلنامه ژئوپلیتیک
دوره ۲، ۴ دوره ی دوم. ۱-۲۱

بررسی ویژگیهای روان سنحی (1388)علوی، سید سلمان؛ جنسی فرد، فرشته؛ برنامش، علی رضا و مراتی،
محمد رضا-8

در کاربران دانشجوی (YDQ) پرسشنامه تشخیص اعتیاد به اینترنت یا نگ مشهد اصفهان . خلاصه مقالات نهمین همایش سالیانه انجمن علمی روانیز شکان.

17، دنیای مجازی انسان خیالی ، مجله روانشناسی . (1384) امامی، بهروز-9
بر هویت ملی شهروندان 2006 . بررسی آثار نتایج فوتبال ایران در جام جهانی (1386) احمدی،
سیروس-10

15، دوره 10 . فصلنامه المپیک

-Estefanescu, C; Chel, G; Chirita,R;Ilinca,M.(2007).The Relationship ۱۱
Between Development Identity And Internet Addiction:Study.European
Psychiatry22,Supplement1,March Page S2005.15th Aep Congress-Abstract
Book,15th Aep Congress.
13-Selnov, G(2000).The Internet: The Soil Of Democracy; Vital Speeches Of
The Day; Newyork;Nov.1.

- 14-Morison, M, Krogman, L.(2001).A Look At Mass And Computer Mediated The Chnologies. Under Standing The Roles Of Tv, Electronic Media, 45(1), 135-161.
- 15-Chao, F; Su, L; Liu, T; Gao, X.(2007). The Relationship Between Impulsivity And Internet Addiction In A Sample Of Chinese Adolescent. European Psychiatry.22:466-471.
- 16-Glin, L.(1997).Media And Internet. Psychologichal Bulletin,108;499-503.
- 17-Widyanto,L; Mc Murrna, M.(2004). The Psychometric Properties Of The Internet Addiction Test.Cyber Psychology And Behavior,Vol(4),443-450.
- 18-Clol,P.(2000).Engaging Girls With Computers Trough Software Gamrs.Asssosiation For Computing Machinery Ommunications Of The Acm,43,Issue1,P:22-49.
- 19-Lyon,D.(1999).Postmodernist. Open University Press.
- 20-Montogomery,M.J.(2005).Psychological Intimacy And Identity:From Early Adolescence To Emergengen Adulthood. Jornal Of Adolesescent Research,20(3),346-374.